

18.12.2009

Opetusministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Kirjalliset kommentit koskien luonnosta opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusasetukseksi
Viite: Kutsu kuulemistilaisuuteen 14.12.2009

Yksityisen Opetusalan Liitto kiittää opetusministeriötä kutsusta 18.12.2009 pidettävään kuulemistilaisuuteen ja tuo esille seuraavat seikat.

Ammatillisen peruskoulutuksen tuloksellisuusrahoitus

Yksityisen Opetusalan Liitto kannattaa tuloksellisuusrahoituksen käyttöä ammatillisessa peruskoulutuksessa ja sen kehittämistä. Tuloksellisuusrahoituksen osuus voi kuitenkin olla korkeintaan kolme prosenttia.

Asetusluonnosmateriaali ei sisällä koelaskelmia, joten mittareiden toimivuutta on vaikea arvioida tässä vaiheessa erilaisten koulutuksen järjestäjien kannalta. **Uuden tuloksellisuusrahoituksen mittariston toimintaa tuleekin seurata tarkkaan, jotta se kohtelee kooltaan ja erikoistumisasteeltaan erilaisia koulutuksen järjestäjiä tasapuolisesti.**

Liitto esittää, että opetusministeriö selvittää miten perhevapaalla olevat henkilöt tulisi huomioida vaikuttavuusmittarin laskennan perusjoukon määrittelyssä tai mittaristossa. Asetusluonnoksen perusteluissa (6§) määritellään vaikuttavuusmittarin laskennassa käytettävä perusjoukko ja mittarin laskenta. Siinä esitetään, että perusjoukosta poistetaan mm. ne, jotka seuranta-jakson lopussa ovat suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua. Perhevapaa saattaa olla merkityksellinen naisvaltaisten alojen kohdalla ja se on seikka, johon koulutuksen järjestäjä ei voi toiminnallaan vaikuttaa. Siksi asia tulee huomioida tuloksellisuutta laskettaessa.

Henkilöstön kehittämismittarin laskenta (7§) perustuu luonnoksessa vuoden aikana ammatillisesta peruskoulutuksesta vastaavan henkilöstön kehittämistä aiheutuneisiin menoihin, jonka arvo on prosenttiosuus kaikista henkilöstömenoista. **Mittari ei kerro koulutuksen järjestäjän kokonaispanosta henkilöstön kehittämisessä ja se suosii vain tietynlaisia kehittämistapoja.** Esimerkiksi ulkopuolisen järjestämään maksulliseen koulutukseen osallistumisen lisäksi on paljon muita menetelmiä, jotka jäävät ehdotetun asetuksen myötä mittarissa huomioimatta, kuten esimerkiksi perehdytys, mentorointi ja erilaisiin projekteihin osallistuminen.

Liitto esittää lisättäväksi perustelumuistioon (8§) tekstin, jonka mukaan käynnistetään **ammatillisten erityisoppilaitosten tuloksellisuusrahoituksen kri-**

teeristön kehittäminen. Mittariston kehittämisen tulee pohjautua ammatillisten erityisoppilaitosten rooliin ja tehtävään, ei nyt esitettyihin ammatillisen peruskoulutuksen mittareihin, ja kyseisten koulutuksen järjestäjien tulee olla mukana tuloksellisuusrahoituksen ja sen mittariston valmistelussa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen tuloksellisuusrahoitus

Liitto esittää lisättäväksi asetusluonnoksen yksityiskohtaisiin perusteluihin (12-13§) tekstin, jossa todetaan, että ”Tuloksellisuusrahoitus perustuu järjestelmän käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa tutkintoihin, mutta samanaikaisesti tuloksellisuusrahoituksen käyttöönoton kanssa käynnistetään järjestelmän toisen vaiheen kehittäminen. Toisessa vaiheessa kehitetään sekä tutkinnon osien että laadullisten kriteereiden huomioimista tuloksellisuusrahoituksen määräytymisen osana.

Yksityisen Opetusalan Liitto kannattaa tuloksellisuusrahoituksen käyttöönottamista ammatillisessa lisäkoulutuksessa, mutta sen kehittäminen on tässä vaiheessa keskeneräistä. Tuloksellisuusrahoituksen tulee olla linjassa muun ohjausjärjestelmän kanssa, rahoituksen mittareiden ja niiden toiminnan tulee olla sellaisia, jotka todella mittaavat kyseisten toimintojen laatua ja tehokkuutta.

Tutkintojen perusteiden ja rahoituksen tulee muodostaa toisiaan tukeva kokonaisuus, sillä ne yhdessä ohjaavat koulutuksen järjestäjiä. Tutkintojen osien suorittamismahdollisuus palvelee sekä työelämää että opiskelijaa. Opiskelija voi suorittaa tutkinnon osia työelämätarpeidensa mukaan eli osat tukevat sekä työllisyyttä että työllistymistä. On huomioitava, että erityisesti henkilöstökoulutuksessa ei aina ole edes lähtökohtaisesti tavoitteena tutkinnon suorittaminen. **Koulutuksen järjestäjä on siis jo tutkinnon osien suorittamisen perusteella toteuttanut hyvin tehtävänsä, vaikka itse tutkintoa ei suoritettaisi.**

Tuloksellisuusrahoituksen mittariksi esitetty pelkkä tutkintojen suorittamisen määrä vie koulutuksen ohjausjärjestelmää eri suuntaan kuin mitä tutkinnon perusteet ja työelämän tarpeet ovat. Ehdotettu mittari rankaisee koulutuksen järjestäjää seikoista, joihin sillä ei ole valtaa..

Tutkinnon osien mukaan lukemisen lisäksi tulee kehittää laadullisia mittareita ja tuloksellisuusrahoituksen tulisi koskea tavalla tai toisella myös tutkintotilaisuuden järjestäjää. Tuloksellisuusrahoitus, joka perustuu vain suoritettujen tutkintojen määrään ja maksetaan vain valmistavan koulutuksen järjestäjälle, on ajatukseltaan keskeneräinen.

Yksityisen Opetusalan Liitto ry

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija